

Stanislav
Struhar

Hledání štěstí

SYMPOSIUM

Stanislav
Struhar

Hledání štěstí

SYMPOSIUM

Hledání štěstí

Stanislav Struhar

Stanislav Struhar

Eine Suche nach Glück

Přeložila Nikola Zejkanová

Gefördert aus den Mitteln des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur.

Kniha vychází s podporou Spolkového ministerstva pro výuku, umění a kulturu.

Copyright © Stanislav Struhar, 2007

Translation © Nikola Zejkanová, 2007

ISBN 978-80-7511-137-1

Z německého originálu *Eine Suche nach Glück* vydaného nakladatelstvím Kitab v Rakousku, v Klagenfurtu roku 2005 přeložila Nikola Zejkanová

Odpovědný redaktor Ladislav Dlabal

Vydala společně nakladatelství & vydavatelství

VOLVOX GLOBATOR Volvox Globator Štítného 17, 130 00 Praha 3

<http://www.volvox.cz> jako 20. svazek edice Symposium celkově jako 772. publikaci,

a

nakladatelství KNIHA, GRAFIKA, BIBLIOFILIE – KGB

Charlese de Gaulla 13, 160 00 Praha 6, jako svou 53. publikaci

Současně bylo vydáno sedmdesát číslovaných bibliofilských tisků na papíře Verge, vyzdobených grafickým listem Aleny Antonové Grafický list vytiskli Milan a Pavel Dřímaloři Vydání první Praha 2007

Elektronickou knihu v písmu FreeSerif v roce 2015 vyrobil
purehtml.cz

Adresa knihkupectví
VOLVOX GLOBATOR:
Štítného 16, 130 00 Praha 3

Stanislav Struhar
Hledání štěstí

Z německého originálu Eine Suche nach Glück vydaného
nakladatelstvím Kitab v Rakousku, v Klagenfurtu roku 2005

přeložila Nikola Zejkanová

Odpovědný redaktor Ladislav Dlabal

Typografie Pavel Sivko

Vydala společně nakladatelství & vydavatelství

Volvox Globator Štítného 17, 130 00 Praha 3

<http://www.volvox.cz> jako 20. svazek edice Symposium celkově jako
773. publikaci,

a

nakladatelství KNIHA, GRAFIKA, BIBLIOFILIE – KGB

Charlese de Gaulla 13, 160 00 Praha 6, jako svou 54. publikaci

Současně bylo vydáno sedmdesát číslovaných bibliofilských tisků na
papíře Verge, vyzdobených grafickým listem Aleny Antonové

Adresa knihkupectví
VOLVOX GLOBATOR:
Štítného 16,
130 00 Praha 3

Věnováno Antonínu Žáčkovi (1914–1989)

„Jazyk je i nadále jeho jediný domov, který nikdy nepomine a do kterého jsme pozváni, abychom v něm spočinuli v radosti těchto zpěvů života, či dokonce v zapomnění našeho společného osudu.“

(Louis-René des Forêts)

Před dvěma lety, na první dubnový pátek roku 2000, jsem dokončil rukopis nového románu. Bylo mi třicet a bydlel jsem tehdy v centru Vídně nedaleko městského parku. U psacího stolu jsem rukopis zběžně uspořádal a uložil jej do horní zásuvky k dalším pěti, česky i německy psaným, dosud nepublikovaným románům. Při pohledu na poklidně kroužícího ptáka jsem se zarazil. Vzpomněl jsem si na starou písničku, kterou mi v dětství občas zpívala matka. Pojednávala o divoké kachně, sestřelené myslivcem: „*Ach Bože můj milý, už jsem dolétala, už jsem tady svoje děti, drobné zanechala...*“ Pokaždé jsem matku už v půli písničky přerušil a naléhal, aby začala znovu. Musela mi začátek zpívat pořád dokola, brečel jsem a ptal se, proč jen tu kachničku zabili.

Udělal jsem pořádek na psacím stole a zamířil do koupelny. Stojte před zrcadlem, sčesal jsem si vlasy dozadu; už mi zase sahaly skoro po ramena a v ostrém světle žárovky získala jejich hněd' světlejší odstín. Můj modrý pohled byl ztěžklý a bledý.

Osprchoval jsem se, přehodil přes sebe župan a šel do kuchyně. Než jsem otevřel ledničku, ulpěl můj pohled na matčině poslední fotografii. Úsměv na její bystré tváři je tenkou linkou, bleděmodré oči září. Vlasy má pečlivě sepnuté dozadu, jejich šed' vydává zvláštní chlad. Když matka před sedmi lety zemřela, bylo jí šestapadesát. Její jemná čeština žije dál v mých vzpomínkách, stejně jako Olomouc, ze které jsme odešli roku 1984 a kterou jsem od té doby již nespatriil.

Se sklenicí minerálky v ruce jsem se vrátil do obýváku. I černá sedací souprava a psací stůl ve mně probouzely vzpomínky na matku. V rozpitých konturách jsem před sebou uviděl náš bývalý byt na ulici Landstraßer Hauptstraße, který jsme po příchodu do Vídně dostali. Po matčině smrti jsem chtěl co nejdříve nový domov, a když jsem jej tři měsíce nato našel v centru, zařídil jsem místnosti úplně jinak: všechny volné stěny v obou pokojích zaplnily nové černé regály na knihy, uprostřed ložnice trůnila černá dvojpostel se dvěma postranními nočními stolky, starým skříním jsem vykázal místo v předsíni.

Jen jsem si sedl k psacímu stolu, zazvonil telefon.

„Ahoj, Davide,“ pozdravil mě Markus hlubokým, hrubým hlasem. Tlumeně se zeptal, jestli se dnes uvidíme. Souhlasil jsem a otevřel neslyšně druhou zásuvku. Z útlého balíčku dopisů, adresovaných na můj poštovní box a český pseudonym, jsem vzal horní psaní. Zdobil je úhledný podpis redaktorky Dr. Astrid Krausové. Poté co jsem se s Markusem rozloučil, znovu jsem si dopis přečetl: redaktorka se domnívá, že děj je napínavý a dobře koncipovaný a rovněž postavy jsou velmi konkrétně a reálně vykresleny, styl však přece jen prozrazuje, že němčina není můj mateřský jazyk. Doporučuje mi, abych psal česky a navázal kontakt s nakladatelstvími v zemi mého původu.

V půl sedmé jsem vyrazil z bytu, oblečen jako obvykle, v černém obleku a světle šedé košili. Zamířil jsem k náměstí Schwarzenbergplatz. Cestou jsem se ještě krátce zastavil před novým obchodem s dámskými oděvy. Ještě před pěti měsíci zde bývalo malé knihkupectví, kde jsem pracoval. Nechal jsem za sebou Schwarzenbergplatz a vyčkával na nepříliš frekventované tramvajové zastávce.

Z nakladatelství vyšla dříve, než u ní bylo běžné. Opět celá v černém, po ramena dlouhé, světlehnědé vlasy rozpuštěné. Zabraná do myšlenek šla lehkým krokem, jako pokaždé, když vstupovala do našeho knihkupectví. Na letmý pohled obstojně vypadající žena, o čtyři roky starší než já, s prvními drobnými vráskami zasmušilosti. Už když jsem ji před čtyřmi lety uviděl poprvé, vycítil jsem v jejím zevnějšku téměř dívčí nedbalost, která v sobě měla zvláště diskrétní kouzlo. Představil jsem si, jak rutině otvírá knihy, opět je vrací zpátky a trpělivě vybírá další; jak si se mnou povídá, křehká a o trochu menší než já; zelenomodré oči jsou hladkým zrcadlem, úzké rty se usmějí a ovládnou jinak uzavřený, ostře řezaný obličej.

Markus a Christoph právě přecházeli přes ulici; jako dva těžkopádné a přesto sotva znatelné stíny, blížili se k ní krok za krokem.

Oslovili ji oba zároveň a já si povšiml, že je jí to nepříjemné. Markus se dotkl její pravé paže, její černá aktovka spadla na zem. Hlasy nabraly na síle, jedno slovo stříдалo druhé. Naposled jsem

zaváhal a pak k nim vyrazil. Těsně za Markusovými zády jsem se zastavil a přátelsky se usmál, ale ještě než on se stačil otočit, ždunch mě Christoph prudce na zaparkované auto. Dezorientován jsem upadl, načež se ti dva dali na útěk.

„Pan Kostka?“ pronesla tázavě paní Kraussová a sklonila se ke mně. Pozdravil jsem ji a s námahou vstal. Dva prsty na levé ruce mě brnĚly. Co tu dělám, zeptala se a zaměřila pozornost na mou poraněnou ruku. Čekal jsem na zastávce na tramvaj, odvětil jsem a sebral ze země aktovku. Rychle uchopila mou ruku a ustaraně si ji prohlížela; dotyk jejích štíhlých prstů byl mateřsky něžný a vřelý. Měli bychom ihned jet do nemocnice, řekla a rozhlédla se po taxíku.

V čekárně Vídeňské všeobecné nemocnice sedĚlo na dvacet lidí. Nahlásil jsem se a pak jsme se posadili. Už podruhé jsem paní Kraussovou požádal, ať jde přece domů. Nervózně řekla, že jí je nepříjemné, že jsem se kvůli ní zranil. NevĚdĚl jsem, co na to říci. Vzala aktovku z klína a položila ji na lavici. Zeptala se, v jakém knihkupectví nyní pracuji. Aniž bych se na ni podíval, odvětil jsem, že jsem nezamĚstnaný. Tiše si povzdechla, přeložila nohu přes nohu a dotkla se zády opĚradla. Jako by nahlas přemýšlela, prohodila, že jí naše knihkupectví chybí. Lhostejně jsem nadnesl, že si brzy najde jiné. Začali jsme si povídat o knihkupectvích. Ukázalo se, že je s knihkupectvími nespokojená; podle ní je příliš málo angažovaných knihkupců.

Když jsem vyšel z ordinace, zarazila se paní Kraussová při pohledu na sádru, ve které skončila má levačka a která mi sahala až po loket. Pobaveně jsem poznamenal, že jsem se na podobnou okrasu zmohl naposled v jedenácti.

Odvedla mě k prvnímu volnému taxíku. Na okraji sedmého okrsku jsme vystoupili a vešli do klidného lokálu. Usadili jsme se u velkého okna a objednali si vinný střík. Paní Kraussová chtěla znovu vědĚt, jestli mě ruka moc nebolí.

Stejně jako dříve v našem knihkupectví jsme i nyní mluvili o knižních novinkách. Překvapilo ji, že jsem byl stále ještě schopen

získat si přehled; a zase si poznamenávala tituly, které ji zaujaly. Jednou mi přitom vytkla, že má kritika jednoho díla vydaného jejich nakladatelstvím není oprávněná. Asi po hodině jsem se jen tak mimochodem zeptal, zda se s autory stýká i soukromě. Odvětila, že nikoli. Pak se chtěla dozvědět něco o mém mládí v Olomouci. Otázku položila stejně bezprostředně, jako při našem prvním rozhovoru v knihkupectví, když chtěla zjistit, odkud pocházím; v mé němčině totiž rozpoznala jakýsi pozoruhodný přízvuk. Tehdy jsem se i já hned vyptával na její původ, protože i mně zněla její němčina nezvykle. Odpověděla, že pochází z Vorarlberská.

V lokále, kde jsme nyní seděli, jsem jí zběžně popsal Olomouc a prozradil jsem, že mi to ve škole moc nešlo a matce jsem dělal starosti. Hned se začala na matku vyptávat. Zemřela před sedmi lety, odvětil jsem pohotově. Zda prý mám příbuzné. Ne, zněla má odpověď, ani tady, ani v Olomouci. Zeptala se přímo, zda žiji sám. Přikývl jsem, napil se a dodal, že jsem svobodný člověk. Zajímalo ji, jak to myslím.

Číšnice nás zdvořile přerušila s tím, že musí zavřít. Než jsem před lokálem nastoupil do objednaného taxíku, požádala mě paní Kraussová, abych jí v pondělí zavolal do nakladatelství. Nabídl jsem jí, že se může svézt se mnou, ale ukázalo se, že bydlí hned za rohem.

Ráno mě probudila prudká bolest, která se mi do prstů bořila jako jedovatý zub. Oknem se vlévalo do ložnice jasné světlo. S námahou jsem se posadil a položil si poraněnou ruku opatrně na klín. Uvědomil jsem si, že úpravy nového románu budou muset počkat. Loudal jsem se do kuchyně, abych něco pojedl. Pak jsem si lehl na pohovku.

Ze vzpomínek na včerejší rozhovor mě vytrhlo zvonění telefonu. Jestli jsem strávil příjemnou noc, zeptal se Markus. To každopádně, zamumlal jsem, dokonce i sádru jsem dostal. Když jsme se po několika málo minutách rozloučili, věděl jsem, že teď okamžitě zavolá Christophovi. Kdy bych se prý s nimi mohl opět sejít? Nechtěl jsem slíbit nic konkrétního. Seznámil jsem se s nimi už před několika lety v